

En tahtonut tulla tavalliseksi

**En tahtonut tulla
tavalliseksi**

Vastaavat sanataideopettajat:
Kati Inkala ja Anna Anttonen

www.kulttuurivalve.fi/sanataidekoulu
www.sanataidesanoja.fi
www.lumotutsanat.fi

Valveen sanataidekoulun julkaisuja
Toimittaja: Riika Ruottinen
Taitto ja kuvitus: Sami Pietilä
Painopaikka: KTMP Group Oy Ab, 2018

KIRJOITTAMISEN SUPERVOIMASTA

Mitä kirjailija tekee, kysytään minulta monella kirjailijavierailulla. Kunpa siihen olisi yksi selkeä vastaus. Kirjailija metsästää tarinoita, vastaan. Kirjailija nuuskii aihetta. Hapuiltaa hyviä sanoja. Hohottaa hauskalle henkilölle. Lähtee seuraamaan salaisuuden lankaa.

Kirjailijantyö on paras työ maailmassa. Te Valveen opiskelijat, joiden sanataidetoita on tässä antologiassa, olette saaneet siitä oikein hyvän maistiaisen.

Kirjailijan ja kirjoittajan työ ei oikeastaan ole työtä. Se on supervoima. Kirjoittajana saa olla kuka tahansa. Saa olla kolmesataavuotias tai vastasyntynyt vauva. Saa olla 1800-luvun ihminen tai kuuhun lentävä velho. Voimme eläytyä keneen vaan ja villitsemme lukijan mukaamme eläytymään. Me johdatamme seikkailuun. Me olemme oppaita.

Sanataide on seikkailua sanoissa ja rytmeissä ja mielikuvituksessa. Se on etuoikeus, jonka toivoisin kuuluvan kaikille tämän maan lapsille. Se on valtavan iso lahja ja näköalapaikka.

”En tahtonut tulla tavalliseksi” on tämän vuoden antologian nimi. Se on tärkeä viesti, jonka allekirjoitan. Emme ole tavallisia. Olemme kirjoittajia. Meissä on kirjoittajan ja tarinannuuhkijan aina läikkyvä sielu. Meissä uinuu kirjoittajan supervoima. Olemme niitä, jotka voimme uida kaikkien olentojen ajatuksiin ja maailmaan ja mielikuvitukseen ja kirjoittaa niistä. Me piirrämme maailmaa näkyväksi sanoin, kuvin, teoin.

Kirjoittamisen aikana paljastuu, ettei kukaan ihminen ole tavallinen tai ainakaan aina sama. Olemme erilaisia maanantaina ja tiistaina, olemme kauniita ja rumia, ujoja ja rohkeita, rikkaita ja rutiköyhiä. Meissä on aina liikkuva, aina muuttuva salaisuus, joka vaatii sitä, että joku siitä kirjoittaisi.

Kiitos, että teette sanataidetta ja tuotte mielikuvituksen voimaa näkyväksi.
Kiitos Valveen sanataidekoulu ja kiitos juuri sinä, joka pitelet tätä sivua.

Siri Kolu

Antologian kummikirjailija ja Vantaan sanataidekoulun rehtori

Sinne lennetään mustan aukon läpi

Täytyy lähteä etsimään tuntematon

Täytyy lähteä etsimään tuntematonta olentoa. Parasta aloittaa etsintä kaupungista. Kaupungissa on kuivaa, meluisaa ja jonkin verran puita. Ja paljon ihmisiä, autoja ja kauppoja.

Seikkailulle mukaan otetaan:

Päiväkirja (merkinnöille ja piirrustuksille)

Ruokaa (tavallista)

Leluja (pehmo-)

Suurennuslasi

Koira (nuuskimaan)

Sillä tuntematon olentohan saattaa olla vaikka:

Lohikäärme

Lepakko

Pöllö

tai Guglu Buglu

Elina Aalto, Jalmari Asell, Sampsa Greus, Luukas Herranen, Olavi Kananen, Joona Kauppi, Aino Kubin, Ville Lahdenperä, Eevi Mänty, Tuovi Pulkkinen, Anna Seilonen, Senja Suorsa, Erik Tenhunen
5–6-vuotiaiden sanataidekerho

Minä ja paras ystäväni vietimme lämmintä kesäpäivää ulkona. Hän kertoi, että oli nähnyt edellisenä yönä violettiä valoa talomme takana. Kysyin, tiesikö hän mitä se oli, mutta hän ei kerennyt vastata kun puhelimeni soi. Sen nurkassa välkkyi violetti valo, vaikka siinä oli yleensä vihreä. Olin sanomassa ystävälleni, kun taivaan peitti suuri varjo.

Hyppy tuntemattomalle taivaankappaleelle

Näkyä reikiä,
tuoksuu hattara.
Sinne lennetään mustan aukon läpi.
Siellä on talo.

Näkyä yksisarvisia ja karkkimeteoriiitteja,
tuoksuu donitsi ja pipari.

Siellä on popcornia ja puhuvia kiviä,
karkkia,
avaruusolioita,
kissoja,
sateenkaaria ja
uponnut laiva.

Kaikki on karkkia.
On sateenkaarenvärisiä tähdenlentoja,
jotka osaa puhua.

TAIKAPLANEETTA.

Senni Asell, Alisa Herranen, Hilma Kaisto, Jenna Kesälahti, Lauri-Kalle Kyllönen, Maisa Mänty,
Silla Palokangas, Lilja Pylkkänen, Tiilia Rask, Ilan Risto, Jooa Salin, Uuti Salin, Miili Satomaa, Ella Tikkala
8-vuotiaiden sanataidekerho

Tikkarimaa

Tikkarikujalla
Tikkari ja Pikari
pelaavat
korttia.
Minä kurkin
tikkaripensaasta.
Kuuluu
korttien
paisketta.
Tikkarikadulla
tuoksuu
pulla ja pipari.

Eläintenmaa

Gagutiellä

Äiti goala istuu parvekkeella.

Minä ratsastan yksisarvisella.

Kuuluu kolina.

Tiilia Rask, s. 2010

8-vuotiaiden sanataidekerho

Yksisarvispuisto

Sarvikuja.

Sateenkaarisilmä ja Sarvinaama he istuvat
laiturilla vilvoittelemassa jalkoja.

Sateenkaarisilmä juo mehua.

Sarvinaama ottaa rennosti.

Ympärillä haisee kala.

Siellä näkyy sateenkaaria.

Siellä on iloista ja hauskan tuoksuista.

Parkourmaa

Parkourtie

Parkourtiellä huudetaan

Asuu parkouraajia

Kaikki parkouraa

Minä parkouraan.

Postikortti

Postikortti on keltainen ja siinä on kahvikuppeja. Kortti haisee epäilyttävästi suklaalta. Kortti on tullut kaukaa keijujen valtakunnasta. Kyseinen valtakunta sijaitsee auringossa. Kortti on hieman palanut, koska se on tullut kuumasta paikasta. Kortti on hyvin oudon kuuloinen. Siinä soi hassu laulu.

Viiden minuutin välein kortista tippuu kahvipisaroita. Kortissa lukee isoin kirjaimin EI SAA SYÖDÄ SISÄLTÄÄ VESIROKON! Kortilla on siis vesirokko. Kortissa näkyykin pieniä punaisia täpliä. Minä tunnen kuinka postikortti yrittää purra minua vaikka saa tehtyä vain valkoisia naarmuja. Sitten postikortti nukahtaa. Annan sen nukkua rauhassa ja menen pois kortin luota. Kuulen vielä viimeisen kuorsauksen ennen kuin lähden.

Terveiset Kynälästä!

Täällä on taikavärikyniä joilla voi luoda mitä tahansa. Täällä on myös roistoja, joten täällä on rajoitettu taikavärikynien toimintaa. Sain itsekin kokeilla taikavärikyniä ja piirsin itselleni Land Roverin. Seuraavalla kerralla aion ottaa kavereita mukaan. Varoitin, sillä täällä ei hyväksytä mitään vaarallista ja taikavärikynät ovat metrin kokoisia ja painavia.

Pimeä

Milloin pimeä pelottaa?

Kun on nukkumassa. Jos hirviö tulee minun huoneeseen.

Kun nukuttaa, pelottaa, että kummitukset hyökkää kimppuun.

Jos näen varjon, luulen sitä hirviöksi.

Mää näin varjon ja luulin sitä hirviöksi. Mutta se olikin mun iskä. Eikun oikeesti se oli äiti.

Mua pelottaa Soppalinnan salaisuus, kun siinä on ollut yks semmonen myrkyttäjä.

Jos pimeässä pelottaa, mää laitan aina valot niin mää nään mihin mää meen.

Mää laitan aina salaa yöllä valot päälle omaan huoneeseen.

Milloin pimeässä on hauskaa?

On hauskaa olla mönkijäpiilosta ulkona.

Voi tehdä varjoja robotilla.

Tykkään etsiä ulkoa timantteja ja taikoa.

Varjonukeilla voi leikkiä, kun on sisällä pimeää kellarissa tai vaatehuoneessa.

Voi tehdä jäätimantteja. Me tehtiin niitä.

Thunderhollowta on kiva leikkiä pimeässä.

Pimeässä voi olla flyygeli, jopa ulkona!

Öinen sanataidevintti

Oranssista peilistä heijastuu satunnaisia valoja pitkin välein. Punaiset karvamatot eivät näytä enää punaisilta, eivätkä kirjat ja taulut näytä enää värejään. Sen sijaan musta ja harmaa ottavat paikan öisin. Ikkunasta heijastuu himmeästi vuoroin punainen, keltainen, vihreä, punainen, keltainen, vihreä... On lähes täysin hiljaista lukuunottamatta ohitsekulkevia autoja ja ihmisiä.

Zombikaupunki

Osoite: Luurankokatu

Zombivauva on luurankojen talon katolla.

Zombivauva on pusikossa

syömässä ihmisen aivoja.

Siellä kuuluu kummituksen ääniä.

Talvella

Talvella
voi luistella,
pulkalla liukua
potkurilla voi hakea postia!

Talvella
voi tehdä lumikakkuja
ja leikkiä, että Martta on piilotettu lumen alle!

Talvella
saa lumisotaa leikkiä.
Voi heitellä maailmoihin ja mennä niitten perään.
Äitinkin kanssa voi leikkiä lumileikkejä.
”Minä olen hirviö ja äiti on sen vuorolla hirviö.”

Talvella
voi leikkiä kaikkea tähdistä,
kuorma-autoilla ajaa,
Autolla mennä kotiin!

Talvi näyttää hyvältä.
Talvella on lunta.
Talvella pitää nukkua.
Ei voi mennä uimarannalle, pitää mennä uimahalliin.
Talvella pitää laittaa silmälasit päähän.
Talvella saa käydä kerhossa.
Talvella voi tehdä lumiukkoja.
Ne tarvii kädet, kädet, nenän, kolme palloa, silmät.

Kerran isä toi sinistä hiekkaa matkoiltaan. Sitä oli noin kourallinen, vangittuna pieneen lasikuulaan, ja kun se tuotiin taloon, vieraita tulvi monta viikkoa sisään joka päivä – ihan vain katsomaan koko kummastusta. Itse en ymmärtänyt moista. Vietin lukuisia tunteja Aisen kanssa aarrehuoneessa tuijottamassa hiekkaa, ja kuvittelemassa, mikä teki siitä niin ihmeellistä.

Ehdotin, että ehkä se olisi kuin keijupölyä, ja nostaisi ilmaan ihan mitä tahansa kosketti, mutta Aise totesi, että eikö lasikuulakin silloin lentäisi jatkuvasti ilmassa. Hänestä hiekassa oli jotain vaarallista – niin kuin kuumissa aavikoissa, joilta isä oli sen tuonut. Ehkä se oli myrkyllistä pölyä, joka oli jauhettu jonkin vaarallisen käärmeen hyisistä luista. Aisesta oli täysin merkityksetöntä, ettei sinisiä luita ollut olemassa. Minusta hän oli ihan hölmö.

Loppujen lopuksi tomun alkuperä selvisi meille vasta monta vuotta myöhemmin, kun isoäiti kertoi meille kynttilänvalossa iltasaduksi yhtä kauniista muistoista nuoruudestaan, kun hän oli vielä asunut kuussa. ”Siellä oli aina kimmeltävää”, hän sanoi. ”Salit oli tehty hopeasta ja puutarhoissa kukki aina mitä kauneimpia krookuksia. Ja minäkin kuuluin kerran sen paikan väkeen. Kuljin paikasta toiseen puhtaaseen valoon kääriytyneenä ja säteilin niin kuin kaikella siellä oli tapana säteillä. En ymmärtänyt ollenkaan, kuinka täydellistä kaikki siellä oli.”

Isoäiti hymyili surumielisesti ja katseli ulos ikkunasta taivaalla loistavaa kuutamoa. Hitaasti hän hypisteli mystisesti kimmeltävää korua luomien täplittämällä kaulallaan ja jatkoi: ”Siellä syödään tähtiä. Ne ovat kyllä kamalan makeita ja suussa sulavia, mutta ne myös jättävät jälkeensä kamalan tahraavaa sinistä pölyä, jonka palvelijaneidot jälkeensä pudistelevat pois vaatteista ja pöytäliinoista ja ruokasalien latioista. Ja sitten ne heivaavat muruset reunan yli ja ne putoavat maahan. Hullunkuriset ihmiset keräilevät niitä kuin arvotavaraa. Hullua miten toisen ihmisen roska voi toiselle olla pala taivasta.”

Minä ja Aise katsoimme toisiamme innostuksesta tukahtumaisillamme, emmekä osanneet päätellä, mitä meidän olisi pitänyt ajatella. Toisaalta tämä tarkoitti, ettei sinisellä hiekalla ollut mitään taikavoimia, mutta ainakin se oli tehty ihka oikeista tähdistä! Ainakin luulin niin. Ehkä 'tähti' oli vain jonkunlainen leivos, niin kuin joulutortut, joita joskus sanottiin joulutähdiksi. Olin juuri kysymässä isoäidiltä asiasta, mutta hän ei enää ollutkaan siinä.

Tyystin omista ajatuksissaan isoäiti oli noussut seisomaan ja suuntasi kohti käytävää hajamielisesti mutisten: "Niin. Siellä syödään tähtiä."

Kuu

Ehkä kuussa ei ole lunta vaan
tuhkan harmaata tomua.

Jos voitais matkustaa minne vaan

Jos voitais matkustaa minne vaan, matkustettais Australiaan

Australiassa voi nähdä palmuja. Siellä on aurinkorantoja. Koko maa on kuumaa hiekkaa ja ympärillä on merta. Siellä voi olla kenguruita, seeproja, leijonia, tiikereitä ja leobardeja. Eläimillä täytyy olla sellaiset tassut että ne kestää, ku siellä on todella kuumaa hiekkaa.

Jos matkustettais Australiassa, niin haluttais matkustaa minilentsikalla. Siellä näkyisi kookospähkinöitä ja aaltoja. Siellä voi olla myös puita, lehtiä, vesilevää, vuoria ja kaikkia kummallisia juttuja.

Siellä on pelkkää kesää ja pelkkää kuumaa.

Postikortti on vanhanaikainen ja kertoo Englannin linnan vartijoista ja pitkästä miehestä.

Astuin sisään autioituneeseen kartanoon. Näin paljon arvokkailta vaikuttavia tavaroita. Tunsin kuinka satavuotias lattia taisteli pysyäkseen kasassa. Nenäni oli tipahtaa kun haistoin vanhan märän koiran ja homehtuneen hikosukan yhdistelmän. Kuulin kuinka joku vaikersi ullakolla. Maistoin... mansikkapurkan jonka olin laittanut suuhuni jännityksen lievittämiseksi.

Eläinten maa

Koirakatu.

Koira nimeltä Lemmy istuu.

Minä rapsutan Lemmyä korvan takaa.

Lemmy alkaa haukkua.

Koirakadulla on tosi rauhallista.

Kun astuin pimeästä ulos aurinkoon, ajattelin vain, missä minä olen ja täällä on kuuma.
Kuinkahan kauan olin tuolla luolassa. Edessäni näin autiomaan. Se oli aika kuuma ja keltainen
paikka. Tuolla on lähde ja palmuja. Siellä voin levätä.

Vesi.

Kimaltavaa, mutta arvotonta.

Elintärkeää, mutta hengenvaarallista.

Turvallista, mutta tutkimatonta.

Lämmintä, mutta kylmää.

Värikästä, mutta väritöntä.

Jos hankitaan sukellusvene

Jos hankitaan sukellusvene niin silloin täytyy mennä mereen ja täytyy ostaa uimapuku ja räpylät. PUL PUL. Sitten sukellaan PLUP PLUP.

Pintavedessä törmäämme haihin ja kultakalaan. Hai jahtaa kultakalaa. Napataan kultakala, jolloin hai koittaa syödä sukellusveneeseen.

Sukellaan syvemmälle...

Saavumme koralliriutalle. Siellä on paljon värikkäitä sateenkaarikaloja, piikkikaloja ja pallokaloja. PUM PAKS POLSKIS. Sukellusvene osuu pohjaan. RÄKS. Moottori meni rikki. Huudamme lyhtykalalta apua.

Uimapuvut ja sukelluskampeet ylle ja lyhtykalan valossa sukellusvene on korjattu.

Sitten nopeasti sukellusveneeseen, lämmitys päälle ja hopusti pintaan.

Nainen heilautti mantelinvaaleat hiuksensa kaulansa sivuun kääntäessään suklaasilmiensä katseen yllättyneenä takaisin tuohon julkeaan hunsvottiin. ”Mutta, Ruupertti. En minä voi hylätä koko elämäni vuoksesi. Täällä minulla on perhe, ystäviä, elämä.”

”Oi, Johanna-Aleksantria, perheesi ja ystäväsi ovat vain kulissia. Elämäsi alkaa, kun lähdet matkaani. Voit elää täysin vasta kun seuraat sydäntäsi. Sinun ei tarvitse menettää ketään. He jäävät ikuisesti sieluusi, muistoihisi, ja voit aina, aina palata takaisin. Enkä koskaan, koskaan vaatisi sinua hylkäämään muita vuokseni. Vaadin vain, että elät, nyt, nuorena ja kauniina. Oi, seuraa minua maailmaan, Johanna-Aleksantria.”

Ja nainen, tuo viaton neitokainen lankesi ja ryntäsi kihara tukka tulessa hulmuten suoraan hurmaajansa avoimille käsivarsille. ”Oi, Ruupertti.”

”Oi, Johanna-Aleksantria.”

Rakastavaisten syleillessä lempeä tuuli purjehti ulapalta kohti korkeaa rantajyrkännettä, jonka päällä he seisoivat toistensa lumoissa. Se pyörähti myös vaatteissa ja hiuksissa ja sekoitti niihin meren kosteutta. Viimaa seurasi myös ylväs valkoinen lokki, joka oli liidellyt rantakallioille melkein vaahtopäillä ratsastaen – ja pläjäytti nyt majesteettisen valkoisen kasan linnunkakkaa uuden nuorenparin päälle.

Autiotalo

Talo on autio ja sijaitsee preerialla. Talo on hirsitalo, mutta ei kovin vanha. Talo on jäänyt autioksi vain pari päivää sitten. Talossa on asunut perhe. Perheessä oli kolme lasta ja vanhemmat. Ilmeisesti perheeseen on kuulunut myös hevosia ja koira sillä talon vieressä on jälkiä. Talosta on lähdetty vankkureilla, sillä preerialla näkyy selvät jäljet.

Talossa tuoksuu riisikakulta ja siirapilta. Kahvin tuoksu on kuitenkin vahvin. Talossa on kaksi isoa sänkyä ja yksi ruokapöytä. Talossa on hyvin hienon näköistä. Se on rakennettu kestäväksi. Talossa ei kuulu minkäänlaisia ääniä. Siellä olisi ihanaa asua. Paikka on ollut hyvä, joten on mahdotonta päätellä, miksi sieltä on lähdetty. Talon lattia on hieman märkä, sillä suuri vesiämpäri on kaatunut.

Jos voitais matkustaa minne vaan, matkustettais Kiinaan

Kiinassa voi nähdä tyttöjä, joilla on silmät erillä lailla kuin täällä. Kiinalaisilla on tummat hiukset ja he ovat hieman outoja. Siellä on monia uskontoja, en muista mitä ne on. Kiinassa voi nähdä vanhoja rakennuksia ja Kiinan muurin. Siellä voi nähdä myös lohikäärmeen!

Kiinassa matkustaisimme maailman nopeimmalla junalla. Näkisimme pandoja, leopardeja ja tikrupikruja.

Kiinassa syödään bambua, sushia ja jotain riisiä ja nuudeleita. Ja siellä ainakin syödään puikoilla. Kiinassa kävisimme katsomassa lohikäärmetanssia ja ilotulituksia.

Kiinassa on aika lämmintä, kuumaa, tulikuumaa. Varmaan sata astetta plussaa. Siellä tulee hiki.

Matkamuistoksi ottaisimme henkäyksen kuumaa ilmaa, koska Suomessa on niin kylmää. Tai jonkun kiinalaisen pehmon, robotin, robottipandan ja sille kaukosäätimen. Tai pandaunilelun.

Eläinten Maa

Eläinten polulla

Allu Apina makaa puussa ja
mietti jotain.

Minä pelaan kännykällä.

Linnut laulaa ja puun lehdet
suhisee tuulessa.

Eläinten polulla on puita
joihin on kiva kiipeillä.

Iltatunnelma

On jo pimeää, vain pieni ruskean lampun valo
valaisee yksinäisen matkalaisen mökin.

Hellalla porisee hernesoppa,
kun puut luovat takassa iloisia leimahduksia.
Matkalaisen kissa makaa vuoteella ja kehrää
mökin lämmössä.

Matkaajan vuodenajat

Lämmin kesätuuli kasvoilla,
syksyn lehtikultaa hiuksissa,
kevään ensimmäisten marjojen makeus suussa
ja talven pakkastuuli kipristelee varpaissa.
Hän on kesästä kesään kiertänyt,
nähty vähän toista maailmaa,
mutta takaisin on halu palata,
sillä vaikka mieli maailmalle kutsuu,
pysyy koti aina samana.

Avasin oven ja huomasin jonkin muuttuneen.
Huonekalut ja koriste-esineet eivät olleet niiden omilla
tutuilla paikoilla. Joku oli käynyt talossani
sillä aikaa, kun olin pois.
Ehkä se oli murtovaras tai joku sellainen, joka
ei ymmärtänyt taloa asutuksi.
Ovi oli silti ollut koko ajan lukossa.

Ikävä kulkee ohutta polkua

Kaipuu kaksinkertaistaa pilvet.
Suru peittää valon.
Tietämättömyys iskee kokeissa.
Ilo piirtää auringonkukkia.
Pelko pamahtaa pimeässä.
Ikävä kulkee ohutta polkua.

Aamuretki

Sinä aamuna kolme vuotta sitten, soitit ovikelloa.

Olit vain hetken.

Mutta teimme pienen retken.

Nyt melkein itken, et ole enää täällä.

Luistelemme sulavalla jäällä, jospa se vielä kantaa ja toivoa antaa.

Nyt meidän täytyy mennä jäältä rantaan.

Maa pitää meidät paikallaan, mutta siellä vain haikaillaan.

Ole sittenkin vain hetki.

Kaipuu

Kaipaam rakkaintani, kaipaam ystävääni.
Kaipaam hänen lämpöään, hänen pehmyttään.
Kaipaam, kuinka hän puhuu minulle.
Kaipaam, kuinka hän tukee minua.
Kaipaam, kuinka hän tulee mustasukkaiseksi ja tunkeutuu syliini.
Mutta nyt hän on poissa
ja siksi kaipaam häntä.

Olipa kerran örkki jota kutsuttiin flunssaiseksi. Flunssainen oli nimetty flunssaiseksi koska hänen nenästä valui jatkuvasti räkää. Kun flunssainen kulki kotisuollaan hän kuuli ilkkumista nimestään. Flunssainen oli siksi hieman arka ja ujo ja yksinäinen. Flunssaisen kotikolossa oli paljon kiviä ja niinpä flunssainen rupesi tekemään kivistä ystäviä maalaamalla niille kasvoja. Kiviystävät olivat flunssaisen ainoita ystäviä.

Eräänä päivänä flunssainen kuuli joitain ääniä. Ne eivät tulleet kivistä vaan ulkoa. Hän kuuli tuulen. Tuuli ujelsi flunssaisen korvaan kuin tuutulaulu. Flunssainen katsoi ikkunasta mutta tämä ei löytänyt huminan lähdeä. Flunssaista harmitti että hän ainoastaan kuuli tuulen, ei nähnyt. Mutta tuuli puhalsi yöllä niin kovaa että flunssainen ymmärsi että se on vihainen. Flunssainen katsoi ikkunasta ja suo oli autio, niin kuin aina lukuun ottamatta muutamaa sammakkoa jotka ilkkuivat flunssaista. Flunssainen mietti. Kun hän katsoi kymmeniä kiviään hän ymmärsi että tuuli puhalsi kylmästi. Oli tulossa talvi. Flunssaisen mielestä talvi oli yksinäinen. Onneksi hänellä oli kivet ja tuuli.

Älä sure kolossasi
Itku lipuu jaloissasi
Ole vaiti kultapieni
muuten susta tulee sieni
vati täyttyy pisaroilla
surua ei mikään voita

Oona Ojala, s. 2005
Sivekkäät

Kaipaan...

Viidenneksi eniten kaipaan kun en ollut riippuvainen puhelimesta.

Neljänneksi eniten kaipaan kun pelättiin, että lähimetsässä asuu kidnappari.

Kolmanneksi eniten kaipaan kun ei ollut lähes minkäänlaisia velvollisuuksia.

Toiseksi eniten kaipaan pienen lapsen luovuutta ja laajaa mielikuvitusta.

Eniten kaipaan sitä, kun käytiin arkena kymppärillä ostamassa karkkia salaa.

Autiota

On harmaata ja kaikki tärkeä on jo sammunut. Mitä väliä tuollakaan taululla enää on, vaalittu kauan ja hartaasti mutta kaikki se on jo vajonnut seinistä kiemurtavaan unohdukseen. Yritän pitää kiinni mutta tiedän että se on turhaa, olen jo hävinnyt, on sama kuin rakennus olisi hajonnut tuuleen, se on jo sama asia. Kävelen pois mutta osa minusta jää kuitenkin tänne, vaikei se kenenkään mieleen jää, kun kaikki hiipuu pikku hiljaa.

kilpaa kanssa kyyneltein
sade valuu ikkunassa
ulkopuolella vain hiljainen tyhjyys;
en osaa puhua

Rautaiseen laatikkoon
kätken sydämeni lasisen
mieleni, hennon kuin tuulenhenkäyksen,
ulospäin näyttää,
että kestäen mitä vaan,
kun laatikko putoaa
ei pintaan tule naarmuakaan,
mutta sisältäpäin hajosin
jo aikaa sitten

Sekin on mahdollista, että vedessä ei voi enää kellua.

Sekin on mahdollista, että metsässä ei ole enää kaunista.

Myös se on mahdollista, että tulet kaipaamaan seuraani, mutta minä en ole enää tulossa juosten takaisin luoksesi.

Laatikon pohjalla oli kivi. ”Pääkallokivi”, Oskari muisti.

Se oli epätasaisen harmahtavaa kvartssia. Sellaista, mitä Teemu oli sanonut kristalliksi. Teemu, joka koko kiviajatuksen oli keksinytkin.

Se kesä oli ollut loputtoman pitkä ja aurinkoinen, kuten lapsuuden kesät aina.

Rintamamiestaloalueella kasvoi viisi poikaa. Teemu, Mikko, Martti, Tapio sekä Oskari. Ja oli ollut kerho – Oskari ei enää muistanut sen nimeä, liittyikö merirosvoihin, mutta tunnuksena oli jokaisella ollut oma, pääkallon muotoinen kivi. Niiden etsimiseen oli käytetty monta viikkoa. Teemulla oli ollut valmiiksi kaksi, nimittäin isoveljeltä peritystä kivikokoelmasta, mutta loput kolme oli pitänyt etsimällä etsiä. Oskari oli löytänyt omansa sattumalta koulun kentän laidalta. Martille ja Tapiolle oli etsitty kiviä koko kerholla, ja lopulta toiselle oli jouduttu hakkaamaan oikeanlainen muoto. Sen jälkeen kerho oli seikkaillut. Useita pyöräiltyjä kilometrejä oli kertynyt. Oli käyty uimassa – kerran rankkasateessakin ja vaatteet päällä... Pullojakin taidettiin kerätä...

Oskari raaputti hajamielisesti kivellä kämmenselkäänsä. Se tuntui aivan samalta kuin silloin vuosia sittenkin. Hän muisti tervehdysrituaalin. Kerho seiso i piirissä, ja jokainen raaputti oikealla seisovan kättä.

Oskari punnitsi kiveä kädessään. Miksi hän oli säästänyt sitä kaikki nämä vuodet? Seuraavana kesänä ei pääkallokerhoa enää ollut. Mikko oli muuttanut ja Teemu vaihtanut kavereita.

Tänään taas
suljen oven.
On elämän kevät
– syksy

Näillä käytävillä
opin
ihmisistä
ystävyydestä
ja luottamuksesta teekuppien ääressä.

Olen luovinut ihmismassoissa
– ne muuttuvat joka vuosi.
Olen oppinut tuntemaan taloa
sen muhkuraiset portaikot,
kohoavat käytävät.
Mutta sadat, sadat ihmislapset,
vuosi vuodelta pienenevät kasvot..?

Isojen kasvot
– kadonneet
kun nyt suljen oven.
Tututkin menneet
ruusuineen
kohti aikuista maailmaa.

Aino Pöykkö, s. 1997
Kameleontti

Talo on täyttynyt
joukolla
jota en enää oikein tunne.
Pikkuiset isoina,
ottaneet paikkamme.
Itse tunnen jo säännöt.

Eivät he tiedä,
että ruokalan pöydät
olivat ennen pyöreitä.
Eivätkä muista
abien ryhmää
nurkassaan istumassa.

Läpi talon taas on kulkenut
yksi ikäluokka.
– nuoria, nuoria kasvoja –
On minunkin aika nyt mennä
taas
uusien, uusien tieltä.

Uusia, uusia,
uusialhahmoja.
Pieniä, pieniä
pieniä kasvoja.
Vieraita, vieraita
vieraita lapsia
Pian minäkin suljen oven

– ruusuineni

Olin jo kauan yrittänyt muistaa.
Muistaa sitä kaikkea ihanaa,
mitä koin pienempänä. Sitä kaikkea
ennen koulua, kokeita, stressiä.
Lämmintä kesää ilman sitä tunnetta
että pelkää koulun pian alkavan.
Retkiä vanhempien kanssa.
Leikkejä yksin ja porukassa.
Hiekkakakkuja ja mutapalloja
puistossa.
En enää muista sitä tunnetta.

Hiljaisuus

Hiljaisuuden piilopaikka on hoplopissa. Hiljaisuus näyttää hyvältä ja karvaiselta.

Se syö mansikoita.

Hiljaisuudella on yksi jalka, se on vaaleanpunainen. Hiljaisuus on kolmevuotias.

Hiljaisuuden korvat roikkuvat maahan asti. Ne ovat vihreät ja mustat.

Hiljaisuus kasvattaa retiisejä ja lehtiä. Hiljaisuus on käynyt yhden kerran vain sienestämässä ja se tykkää kerätä marjoja. Hiljaisuus käy kymmenen kertaa kirjastossa. Se tykkää kirjoista. Sen lempparikirjoja on lentokone- ja bussikirjat. Se ei tykkää runoista, eikä ruusunmarjoista, eikä mistään. Hiljaisuudella ei ole mummia, eikä ollenkaan sukulaisia. Se tykkää maidosta, mutta ei latki vettä lätäköistä. Hiljaisuus ei huomaa myyrän tassunjälkiä lumessa, mutta se huomaa karhun jäljet.

Lapsuuden viimeisenä yönä

Kävelen metsässä puiden harmaissa varjoissa.
Siili lyllertää vieressäni, mutta katoaa pimeään.
Olen yksin, eikä kukaan kuule.
Vain kuu valaisee pimeän taivaan.
Tähdetkin kadottivat loistonsa.
Kuulen vain taskukellon tikityksen taskussani.

Minulla on tehtävä, pelastaa maailma

Hän hengittää tasaisen rauhallisesti,
pikkuruusilla keuhkoillaan.
Hän käy läpi päivän tapahtumat,
yksi kerrallaan.
Hän havahtuu tuulenvireeseen,
ikkuna jäi raolleen.
Kävelee ikkunan luo
näkee taas taivas rakoilee.
Pisara putoaa hiljaa, sataa taas
kirpun varpaita paleltaa
on talvi tuloillaan
vaan kirppu alkaa laulun
pienillä huulillaan.
Hän laulaa auringon nousuun
uusi päivä valkenee.
Kirppu alkaa päivän töihin
vielä hieman palelee.

Maailman turhin katastrofi

Kävipä kerran maailman turhin katastrofi. Koiranpentu huomasi, että sängyn alla oli sukka. Sängyn alla oli kuitenkin niin pimeää ja varmasti verenhimoisia villakoiriakin, niin koira ei uskaltanut mennä sinne. Alkoi hirmuinen ulvonta, joka houkutteli paikalle tytön. Tyttö oli juuri laittanut rasvaa käsiin, joten hän ei voinut koskea pölyiseen sängynalukseen, ettei kädet sotkeutuisi pölyyn.

Oli aika kutsua paikalle Elvis Turhimus, maailman turhin supersankari. Elvis osasi muun muassa:
katsoa kelloa
pukea superhitaasti
olla tekemättä mitään
tähystää lintuja
pompata juuri silloin kun ei tarvi
tehä vaan lumiukkoja.

Ekana se katsoo kelloa, pieraisee, kerää pölyt sängyn alta, karkottaa verenhimoiset villakoirat, totetaa ettei voi tehdä mitään ja lähtee.

Ongelma ei siis ratkennut yhtään mitenkään. Sukka jäi sängyn alle niin pitkäksi aikaa, kunnes sänky joskus siirrettiin.

Suurennuslasi

Suurennuslasin omistaa:

Pinkki Pantteri.

Suurennuslasi katosi

Pinkiltä Pantterilta to 10.2.2018

klo 17.00 Valveella.

Pinkki Pantteri ja suurennuslasi

olivat Valveella syömässä

pastaa koska Pantterilla

ei ollut kotona ruokaa.

Pinkki Pantteri oli menossa

vessaan mutta hän vahingossa

töytäisi suurennuslasin

viemäriin. Pantteri ei huomannut

mitään.

Olen ostanut uuden villatakin
unelmanpehmeän.
Olen saanut sen halvalla, helposti,
sillä minä olen sen arvoinen:

Sen kuidut on kerätty kaukana,
ja metsät hakattu peltojen tieltä.
Langat on tuotettu muualla,
siellä kehruukone hakkaa korvia.

Toisaalla sen on neulonut
nainen, lapsi, lukutaidoton
yhtenä niistä sadoista, tuhansista,
kaikessa kiireen kiireessä
pitkänä työpäivänä.

Sillä on takana matkoja
kilometrejä, kilometrejä
Voiko kuiduista vielä haistaa
lentobensiinin?

Voiko neuloksesta aistia,
väkivallan ja sairauden?
Langasta, joka ompeli napit,
tunnetko tuoksut
kemikaalien?

Olen saanut villatakkini,
unelmanpehmeän.
Tänne kauaksi Suomen kylmyyteen.
Pitkä matka sillä on takana

ja minähän olen sen arvoinen?

Täällä Suomessa

Kaikkein kivointa on olla pihalla, ja uiminen on ihan mahtavaa.
Rakastan perhettäni. Kaikkein mieluiten minä kiipeilen.
On hurjan kivaa leikkiä. Kaikkein mieluiten minä leikin Onni-koiran kanssa.
Tykkään synttäreistä. Tykkään karkista. Parasta ikinä on karkit.
Kaikkein kivointa on eläimet, ja huvipuistot on ihan mahtavia.
On hurjan kivaa, kun meillä on kissa. Kaikkein mieluiten minä piirrän.
Minusta on mukavaa olla Jennan kaa. Erityisesti tykkään syödä karkkia.
Koulussa on ihan mahtavaa. Tykkään matikasta, ja on hauskaa pelata lautapelejä.
Kaikkein kivointa on olla ulkona, ja on ihanaa, kun voi laulaa.
Minusta on mukavaa leikkiä. Erityisesti tykkään synttäreistä, ja rakastan ulkoilua.
Tykkään pelata jalkapalloa, ja on hurjan kivaa leikkiä piilohippaa.
On hauskaa olla metsässä. Tykkään Suomesta.

Senni Asell, Alisa Herranen, Hilma Kaisto, Jenna Kesälahti, Maisa Mänty, Silla Palokangas, Lilja Pylkkänen, Tiilia Rask, Ilan Risto, Jooa Salin, Uuti Salin, Miili Satomaa, Ella Tikkala
8-vuotiaiden sanataidekerho

Planeettamme

Kaikki ihmiset ovat pohjimmiltaan samanlaisia. Ja kaikissa ihmisissä on se vika, että he tuhlaavat oma elinympäristönsä. Suuri osa ihmisistä ei välitä siitä, millainen elämä tulevilla sukupolvilla on, vaan ajattelevat vain itseään. Mielestäni ihmisten pitäisi ottaa vastuuta planeettamme kunnossapidosta.

Käännän seinäkalenterin sivun kesäkuun kohdalle; nyt on helmikuu.

Mieti ku eläisit ikuisesti. Sillon kai haluaisit pitää maailman elossa mahdollisimman kauan. Eikö tulevat ihmiset oo yhtä tärkeitä ku sinä, vai missä se sun ongelma on?

Vanhojen jalat yltää merenpohjaan asti. Ollaanko me jo kasvettu ihmisiksi, NO EI.

Älä liiottele, minähän vaan hukutin Afrikan teeheen; se oli murha.

Tein Nivealla ristinmerkin mun kasvoihin.

Pelkään turvattomuutta ja sitä että saattaa kuolla.

Oi jos uskaltais hyväksyä ittensä, eikä olla niinku joku maailman alkeellisin tohvelieläin ja purkaa omaa aggressioo toisten nöyryyttämiseen. Kitetytään turha pelko niin tiiviiksi ku ikinä pystyy ja räjäytetään se pirstaleiksi.

Jos on pimeää, ei sytytetä valoa, sukelletaan sametinpehmeään pimeyteen ja rakastutaan siihen.

Opetellaan tuntemaan varpaat, kun ne on kylmät.

Kuunsirppi on vaan maailmankaikkeuden pikkusormesta leikattu kynnenpalanen, takerrutaan siihen niin ei oo mitään hätää enää.

Olet rakas, kaikki riittää niin hyvin.

Tarkoituksena on repiä iho pois ja sukeltaa, mikä siinä on niin vaikea ymmärtää?

Joulukoriste ovesa yrittää epätoivoisesti piristää parisuhdeterapiamainosten tulvaa.

Marraskuussa vain heikot ovat peloissaan.

Kun mäa synnyin, multa taidettiin leikata napanuora väärin tai jotai. Se ainaki ois tekosyy tämänhetkisen minän riittämättömyydelle. (Tottakai hyväksyn sinut sellaisena kuin olet, mutta vain tiettyyn rajaan asti. Oo normaali ja täytä odotukset, helvetin erikoisuudentavoittelija.)

Tässä mun pankkikoodi, menkää ostamaan jotai kivaa ittellenne.

Älä älä älä tyttörakas roiku siinä tangossa ettet putoa sinne koskeen!

Mitä meillä jää kesken, NO KAIKKI.

Antakaa minun jäädä.

Kohkera akki

Kohkera akki
Kuisella pauhalla
Pattu häässään
Leittää kiemiään
Kuisella pauhalla
Kohkera akki.

Olen supersankari.
Olen pullorobotti.
Olen kerrankin tärkeä.
Minulla on tehtävä, pelastaa
maailma.
Nyt olen onnellinen.

Millainen on Suomi?

Suomi on tosi kiltti. Sen sukunimi on Alias.
Sillä ei ole korvia, mutta se on pyöreä kuin pallo.

Suomi tykkää lihapullista, ihan niin kuin Toripolliisi.
Sillä on lemmikkeinä koira, hevonen ja monta kissaa. Ja kaikki maailman eläimet.
Se tykkää lentää ja kiipeillä puuhun ja pilviin.

Suomi asuu suuressa mustassa teekupissa.
Kaupungit ovat Suomen sukulaisia ja perheenjäseniä.
Sen ystävät ovat kaupunginosat, kuten Tuira ja Keskusta.

Suomi pelkää korkeita paikkoja ja on allerginen saasteille.
Se käy kielikoulua ja opiskelee saksaa.

Suomi kasvattaa partaa, sillä ruoho on sen parta.
Suomi huomaa ihmiset, koska sillä on erittäin hyvät silmälasit.

Se katsoo peiliin ja näkee tulevaisuuden. Se on hyvä!

Senni Asell, Alisa Herranen, Hilma Kaisto, Jenna Kesälahti, Maisa Mänty, Silla Palokangas, Lilja Pylkkänen,
Tiilia Rask, Ilan Risto, Jooa Salin, Uuti Salin, Miili Satomaa, Ella Tikkala
8-vuotiaiden sanataidekerho

Kun sieni ei istu metsässä,
kun vedessä ei ole kampeloita,
kun koulussa ei ole kansalaissotaa,
kun Pummi Sonic ei pöllinyt mun
karkkeja,
kun Sauli ei ole enää jännä heebo.

Onhan se mahdollista, että
söin päiväkirjani.

Jos se joskus kysyy ruhjeista,
kerron sille metsästä, sen humisevasta rauhasta,
kerron sille, miten paljon vahinkoa voi saada aikaan
niin pienellä esineellä.
Esineellä, joka on lähtenyt sieltä humisevasta rauhasta
ja jolla voi saada aikaan aivan toisenlaista huminaa.
Paljon hurjempaa, voimakkaampaa ja tuhoavampaa huminaa.
Mutta jollain tapaa lumoavaa.
Kerron siitä, mistä ruhjeet tulivat ja miksi ne tulivat
ja miten ne tulivat.
Jos se oikeasti haluaa kuulla.

Toivon kantaja

Maailman läpi hän kulkee,
toivoa mukanaan kantaen,
maalaten kauniita värejä yön synkkyyteen.
Ei suru häntä lannistanut,
ei viha koskaan vallannut,
eikä epäily syönyt hänen luottamustaan.
Hymyillen hän ottaa vastaan aamuauringon,
vaikka maailma hänen ympärillään
olisikin kateuden ja synkkyyden peiton alla.
Sillä hän ei suostu luovuttamaan,
vaan väsymättä värejään maalaa,
toivoen löytävänsä oman paikkansa sieltä
missä rauha ja onni majailevat.

En tahtonut tulla tavalliseksi

(Ornamentum sacramentum)

Opit ornamenttiset vallankumouksen vaatekaapissa kättelevät runonlaulajia, juoksevat tarhaa Jatulin, taputtavat ylväydelle tapulin.

Ornamentit ojasta nousseet tavoittaa katsojansa, tiedostaa sijansa. Ei rengastus Borromeonin ole lie sarastus Siionin saappaissa synkretismin.

Kaikkihan meistä ovat kuulleet eksyneistä tässä ajatusjatkumoiden yhteenliittymien rëntäsateessa, viidakossa hämärässä. Oletko yksi heistä? Etsitkö tietäsi vierailta kirjaimilla kirjoitetuista kartoista? Oletatko oletuksen olevaksi vai kuljetko reiteille vaihtoehtojen? Kuka meistä loppujen lopuksi tietää olevansa juuri hän ennen kuin on kahlannut noissa rykelmissä enemmän.

Puut luovat
varjoja kadulle,
minä niiden joukossa
sankassa lumessa,
sotkeudun mustiin oksiin.

Elsa Hyysalo
Sivekkäät

Puolet ajatuksistasi
Ei ole omiasi
Paperikurjet ja puiset kauriit
Odottavat minua pimeän jälkeen
Enkä pyydä mitään, se olen vain
minä joka tulen
Mutta luulen että sekin on liikaa

Söpö

Söpö on hyvin pieni ja söpö kakkosluokkalainen. Heti ensivaikutelma saattaa olla: ”Oi, onpas hän herttainen” tai ”oletpas tosi ihana”. Mutta kun häneen tutustuu tarkemmin, niin huomaa, etteivät asiat olekaan näin. – Ulkokuori herkkä, sisäpuoli raju, niin hänestä sanovat ne, jotka tuntevat Söpön OIKEASTI hyvin. Nyt varmaan kysyisit: ”Miten hän muka voisi olla raju???”
– No tietenkin hän olisi sinulle kiltti, koska et vielä tuntisi häntä hyvin. Sellainen hän on.

Hassu

Hassu on hassu tyttö, jonka päiviin ei tule kuuloonkaan mieliala surullinen. Hassun voi nähdä kiipeilemässä torikojun katolla tai vaikka juoksentelemassa kaupungilla hassusti. Hassun hiukset ovat vaaleanpinkit ja hän pukeutuu hassuihin mekkoihin, jotka ovat pinkkejä ja niissä on hassu hymiö.

Hassun päivittäinen rutiini on tosi outo. Aamulla herätessään hänen pitää nousta sängylleen seisomaan ja tehdä kärrynpyörä lattialle. Hassu epäonnistuu tässä joka kerta. Seuraavaksi Hassu ottaa kylvyn. Tietenkin, hän laittaa pinkkiä saippuaa veteen. Sitten hän polskahtaa pinkkiin vaahtoon ja heittelee vaahtoa joka paikkaan. Sitten Hassu lähtee kaupungille pelleilemään, jonka jälkeen hän menee nukkumaan väärin päin, eli hän kävelee sängyn viereen takaperin ja hyppää uniin.

Tunsin kuumottavat katseet selässäni. Tunsin kuinka hiki valui selkääni pitkin, ja tunsin kuinka opettaja katsoi minua kärsimätön ilme naamallaan. Se viesti; vastaa kysymykseen. Vastaa, vastaa... Opettajan silmät liekehtivät kuin irrallaan oleva tuli, mutta kiinnitin nyt ja ainoastaan huomioni vain taululle kirjoitettuun kysymykseen.

Painovoima katosi, aivoni leijuivat ympärilläni, ennen kuin ne katosivat hyvästelemällä taivaan tuuliin. Olisinpa itsekin yhtä vapaa.

Laskimeni

Olin laatimassa koetta. En tiennyt, minkä kysymyksen laittaisin seuraavaksi. Aineistossa suositeltiin perustehtävää, mutta vaistoni himoitsi sanallista. Laskin katsahti minua kohti. En ollut varma. Lopulta päätin laittaa sanallisen tehtävän. Laskin tuijotti minua pyytävästi. Nousin ylös ja olin sulkemassa ovea, kun näin laskimen säälistävän katseen lasin läpi. Pysähdyin. En tiedä, mikä minuun tuli. En vain pystynyt liikkumaan. Menin takaisin harmaaseen luokkahuoneeseen, ja helpotuksen aalto pyyhkäisi ylitseni. Tuo laskin todella on outo. Se saa minut joskus niin epämukavaksi.

Mummista ja vaareista

Pappa ajoi pyörällä tien yli.

Vaari pyöräili risteyksen poikki.

Isoisä polki päin punaista.

Ukki ajeli pyörän selässä halki autotien.

Moottorisahavaari. Tiedätkö, millainen moottorisahavaari on? Moottorisahavaarilla on varasto tai kaksi täynnä moottorisahoja, kirveitä, lapioita, porakoneita ruuvimeisseleitä kalaverkkoja virveleitä metsästyspysyjiä ja muuta samantapaista. Suomalainen mies joka puhuu vähän eikä koskaan tunteistaan, ei itke, kertoo tyhmiä vitsejä ja pelaa kolikkopelejä kauppareissulla.

No, jos nyt sait käsityksen moottorisahavaarista niin tiedä, että vaari joka pyöräili tien poikki ei ole moottorisahavaari. Tämä vaari asuu kaupungissa, istuskelee päivisin penkeillä ja ajelee autoteiden poikki niin että minua kauhistuttaa ja naurattaa se lempeä tarmo, jolla vaari huristelee kuin ihmeen kaupalla jäämättä ikinä alle. Ennemmin se olisi vaari joka ajaa muiden päälle, se tietää pystyvänsä siihen muttei koskaan tekisi sitä kun se on hyvä ihminen. Ainakin minä kuvittelen hänet hyväksi ihmiseksi. Tämä vaari virnistelee ja itkee mutten ole kuullut hänen puhettaan kertaakaan. Vain käkättävän riemullisesti ja itkevän murheellisesti niin että sydämeen sattuu kylmäpäisimmänkin kovanaaman.

Minulla ei ole koskaan ollut toista isoisää, ainoastaan moottorisahavaari. Monilla muillakin on, mutta niillä muilla on usein myös professorivaari tai filosofivaari tai höperövaari, äreävaari, puutarhavaari tai tarinavaari. Tai sellainen, joka muistuttaa tien poikki ajanutta vaaria. Ja minun elämässäni on aina ollut tällainen aukko, voitko käsittää sitä, voitko?

Mummi ei koskaan puhunut vaarista. Kyselin ja kyselin, vaikka näin hänen sulkeutuvat ja entisestään kurtistuvat kasvonsa, hienoisen tuskan häivähdyksen silmistä, ennen kuin hän sulki ne. Äiti aina käski minun lopettaa, lakata kyselemästä, sanoi ettei mummi kestä sellaista. Mutta minä olin pieni ja tyhmä, enkä ymmärtänyt ottaa neuvosta vaaria. Eräänä päivänä jatkoin liian pitkään, niin pitkään, että se hetki jäi mieleeni ikuisiksi ajoiksi. Olimme mummin kanssa istumassa olohuoneessa, kun hän opetti minua virkkaamaan kukkasia. Mummi piti aina kaikkia ikkunoita auki siihen aikaan kesästä, hän halusi tuntea ruusujen tuoksun niiden kukinta-aikaan. Oli kerrassaan ihana päivä, kunnes minä tietysti pilasin tunnelman. Olin juuri saanut virkkaamisen sujumaan niin, että pystyin taas keskittymään juttelemiseen. Aloin kyselemään vaarista. Mummi puristi itsensä kokoon. Hän vetäytyi keinutuolissaan taaksepäin ja alkoi täristä holtittomasti. Minä säikähdin hirveästi ja aloin tietysti huutamaan. Mummin keinutuoli heilahti ikkunasta tulevasta tuulenvireestä taaksepäin, ja mummi kun kevyt oli, villatakki näet painoi enemmän kuin hauraat luut, hän lensi tuolista ja putosi ruusupuskaan takanaan olevasta ikkunasta.

Minä jouduin paniikkiin, kaikki tapahtui liian nopeaa ja luulin sen olevan taas painajaista. Yritin herätä ja nipistellä itseäni ja kun se ei onnistunut, aloin lyömään päätäni pöydänreunaan, kunnes äiti kuuli meluamiseni ja juoksi paikalle.

”Ossi, lopeta! Missä mummi on?” äiti kysyi ja näki heti kumollaan olevan kiikkutuolin ja mummin sitruunankeltaiset sukat sojottamassa ylösalaisin ikkunan takaa.

Anne Kuppi

Maanantaina juon valkoisista raitamukeista. Tiistaisin taas mustista raitamukeista. Keskiviikkoisin mustasta kolmiomukista. Torstaisin valkoisista kolmiomukeista. Perjantaisin mustista sydänmukeista. Lauantaisin valkoisista sydänmukeista ja sunnuntaisin erityisestä pinkistä sydänmukista.

Nimeni on siis Anne Kuppi ja luitte juuri arvokkaasta kuppikokoelmastani.

$$1 + 1 = 3$$

Paljon tekstiä. Vähän liikaakin.

Professori Miettivä on pitämässä luentoa jota kukaan ei jaksanut kuunnella ja kaikki ovat nukahtaneet. Lopulta kun kaikki olivat heränneet, Professori Miettivä oli juuri lopettamassa luentoa. Hän oli piirtänyt taululle laskun:

$$1 + 1 = 3$$

Professorille itselleen kävi ilmi myöhemmin, että hän oli myös kyllästynyt omiin puheisiinsa ja nukahtanut itsekin. Hän oli myös unissaan kirjoittanut taululle laskun:

$$1 + 1 = 3$$

Olet pelkkää kulmaa ja kaarta, ihoa luun päällä, painautuneena lattiaan. Hiukset pellavalankaa pitkin mattoa. Olet käärinyt kauluspaitasi hihat ylös, farkkusi ovat kuluneet.

En edes osaa sanoa, puhutko paljon. Voisin kuunnella sinua paljon enemmän.

Liikut terävästi, otat tilan haltuun. Et tule lähelle, katsot vain etkä päästä pois ennen kuin kuulet mitä haluat. Niin kuin painaisit kätesi toisen rintakehään, työntäisit kevyesti, haastaisit, koko ajan.

Minä yritän olla antamatta periksi. Sinulla on lämpimät kädet.

Kun naurat, heilautat päätäsi. Se tuo mieleen vesilinnun, tukkasotkan. Linnunsilmät eivät osaa nauraa. Hiuksesi heilahtavat silmillesi, kallistat kasvojesi: jonkun pitäisi sipaista hiuksesi korvan taa. Kurottaa tilan yli, ottaa kasvosi käsiinsä, nojata lähemmäs, painaa otsat yhteen.

Sinä nojaat eteenpäin; jonkun pitäisi nojata vastaan.

En saa koskaan kerrottua sinusta tarinaa. Kaikki kohtaamiseni kanssasi ovat kadonneet. Sinä, istumassa edessäni, kulmikkaat kyynärpäät painuneena pöytään. Makaamassa vatsallasi lattialla. Käpertyneenä vasten kaapinovea, polvet sojottaen, kädet sylissä.

Konteksti katoaa, ja kun muistoilla ei ole enää väliä, sinäkin alat hämärtyä. Hapertua reunoista.

Pelkään niin kovin antavani sinusta väärän kuvan – ottamalla yhden esimerkin, tai kaksi, kolme, kaksikymmentä – mitä kukaan siitä lopulta kostuisi? En tunne sinua koskaan kunnolla. Palanen todellisuutta minun linssieni läpi ei kerro lopulta mitään. En tunne sinua, etkä sinä tiedä minusta mitään.

Pilvet ovat korkealla ja kadut kosteita, päivänä jona painat hänet selkä vasten seinää, kylmiä tiiliä parkkipaikan reunalla. Sinulla on verta rystysissäsi, mutta hän hymyilee –

mutta minä en aikonut kertoa tästä, näettekö, saatte hänestä aivan vääristyneen kuvan. He saavat sinusta väärän kuvan.

Kun istut hiukset takussa, silmät, posket, korvat punaisina koulun muurin tekemän mutkan suojassa, et välitä vaikka vaatteesi kastuvat märässä ruohossa. Voisit valita paremmankin piilon, sinut näkee jos vain kävelee pensaiden takaa vajaa kohti. Huulesi ovat mutrussa, pääsi kallellaan juuri niin että hiuksesi roikkuvat pois silmiltä. Sotkuisia suortuvia hennossa tuulenvireessä.

Luulen, että haluatkin jonkun näkevän sinut: tiedät jo nyt, miten paljon ihmiset pitävät asioista, jotka ovat vain hiukan rikki, säröillä niin, että ne ovat vielä kauniita; patsas, jonka raajoista on osa hakattu pois. Särölasit maljakossa, joulukoristeessa. Terävät reunat taittavat valoa, eikä sormeen tule haavaa, jos vain katselee kaukaa. Mitä jos joskus särkyisit kokonaan?

Pyyhki kasvosi hihansuuhun, suihi hiuksesi sivulle. Käännät päätäsi, katsot suoraan lävitseni. On kuin olisit kuullut kaiken.

Iltatunnelma

Paljon muitakin minunlaisiani asustaa kanssani samassa lokerossa. Äiti on vielä pois kotoa ja olen karannut lokerosta, en kestä heitä. Halpaa feikkikamaa kaikki. Olen ripsivärien kingi. Kukaan ei ole mahtavampi kuin Roller Lash. Äiti rakastaa minua ja tiedän sen. Joskus äiti antaa minun nukkua pöydällä, pois niiden hörhöjen luota, mutta usein kärsin pimeästä ja ahtaasta laatikosta. Haluaisin muuttaa pois, mutta olen liian tärkeä äidille. En ole nähkääs itsekäs vaan välitän äidistä. Huone on vielä pimeä, mutta kello näyttää jo puolta yhdeksää ja äidin pitäisi tulla ihan kohta. Voi kunpa hän ei pistäisi minua siihen kamalaan lootaan vaan antaisi minun nukkua missä haluan. Äidin mielestä, vaikka hän minua rakastaakin, olen sotkuinen pöydällä. Vaikka enhän minä mitään sotke, ainakin niin kauan kuin korkkini on kiinni. Nyt kyllä palelee vähän. Tulisipa äiti jo, minulla on vähän ikävä.

Julia syö...

Tarinavintin kevät lähti käyntiin Julia syö kaiken -kirjan merkeissä. Kirjassa Julia maistelee ihan kaikenlaisia juttuja, siitä innostuneena muovailimme muovailuvahasta asioita, joita Julian pitäisi vielä ehkä maistella.

Lumiukkoa, hyvää jäätelöä, sinistä ja ruskeaa puuta. Se syö käärmeen, matoja ja tähtiä – hyi! Toisenkin lumiukon ja nenän maistuvasta porkkanasta. Vielä bataattimuussia, banaanin ja suklaata. Julia maistaa surullisen, vihaisen, ja hymyisen naaman. Se syö palloa, taulun, taikasauvan, rekan, tikkareita ja lumiukko-luistimen. Julia nuolaisee liukumäkeä. Julia syö pupua ja aapista. Sitten vielä katsoo karttaa.

(Tähtiin verhottu synergia)

Luen raamattua vastauksia hakien sumentuneista lauseista. Pelkään kaikkea mitä voisi sattua. Peilikuvaanikin kavahdan. Päähäni ahdan kaikenmaailman Jumaloppia, en saa siitä koppia. Kuka nyt itsensä eri puolten kanssa tahtoo sotia? Ja kun sotilas käskyillä lamautettu kaipaa kotia, jonka on kadottanut ja kun hän auttaa, jota ei koskaan autettu niin mitä silloin metsä huutoihin vastaa?

Aallot piiskaavat rantaan historian lehtiä tulevaisuuden tutkijain salkuista. On kovin hiljaista ja tunnelma karun autenttinen peittää ajatukset aavistamattomat. Katson taivaalle, näen tuikkivan tähdet ja tajuan jotain ikuista mitä en hetken kuluttua edes enää muista.

Niihin tähtiin on verhottu synergia suunnaton. Tähdissä on kaipaus pohjaton, energia ehtymätön. Tähtien loiste tuo jotain näkökulmaa uutta mitä olen aina odottanut. Tähdet aistivat kaikki ne mitä en ole aikaiseksi saanut. En tahtonut tulla tavalliseksi, tulin niiden kautta ihmiseksi.

Synergia suunnistaa suoalueiden lävitse. Synergia menee varsille teiden muttei varsin ja vaikka kuinka kaikkea karsin en mielestäni saa sitä tunnetta, minkä tuo tähtiin verhottu synergia minulle tuo.

Kuulen dialogin kahden kertojan: Olenko estradilla vai osassa ohjaajan? Mistä löytäisin Ukonvaajan?

Kuka kertoi ensimmäisen tarinan? Kuka viimeisen?

Se olen minä, se tulen minä myös olemaan. Olen kuiskaus tuulessa. Olen sointu syvyyksissä. Olen valo pimeässä. Minä olen alku, loppu ja lopun alku. Minä olen tarinan ensimmäinen kirjain ja viimeinen lopetusmerkki. Minä olen kaikki mitä haluat, kaikki mitä tahdot saavuttaa. Olen myös se joka sinut lopulta tuhoaa. Olen sydän. Olen järki. Olen kaikki mitä rakastat, kaikki mitä pelkää. Et pääse minua pakoon. Et löydä minua kun tarvitset. Minulla on oma tahto. Teen sen, mitä haluan. Sinä tyydyt kohtaloosi. Minä olen herrasi. Olen alkusi, loppusi, ja loppusi alku. Olen ensimmäinen kirjain ja viimeinen lopetusmerkki tarinassasi. Olen elämäsi kapellimestari. Minä määrään tahdin. Minä olen se kenen puoleen kääntynyt kun kaipaat apua. Minä olen se keneen turvaudut. Minä olen myös se, joka sinut lopulta hylkää. Minä olen ikuisuus.

Tuulessa me huusimme ilosta

Jokaisessa jotain uutta

Uuden tuoksun tammikuusta oli aikaa.

Hän helmikuun helmen kauniita taivaita ikävöi.

Muttei masentavampaa maaliskuuta.

Huhtikuun pehmeitä pajunkissoja kyllä.

mutta myöskin jotain uutta.

Ei hän muiden touhussa pysynyt toukokuussa.

Hän mietti kesäkuussa, jolloin jokainen päivä tuntui kuin perjantailta.

Siinä oli kylläkin jotain uutta.

Tykkäätkö musta

Tykkäätkö musta vielä

jos en pyydä aina anteeksi
jos nimittelen tai loukkaan
jos puhun tyhmiä
jos mulla on muita kavereita
tai jos tönäsen sut ulos ja jään kattoon
entä jos hoputan turhaan?

Kaikesta huolimatta tykkään susta ihan megaisoon kaapin, rakkauden, talon, koko maapallon,
Jupiterin, universumin ja jättiläisen paljon.

Disa Emilia Ala-Poikela, Helka Angerman, Saimi Heinonen, Mio Hellsten, Hilla Huhta, Heljä Hukkanen,
Anni Järnfors, Emilja Kiilakoski, Kerttu Kurikka, Alina Penttinen, Roope Rimali
6–7-vuotiaiden sanataidekerho

Pikkuinen

Pikkuinen on pieni ja yksinäinen ihminen. Hänellä on äiti ja isosisko joka asuu Lontoossa. Pikkuisen isä on vanha mies joka on vanhainkodissa. Pikkuinen pitää sarjakuvista ja maalaamisesta. Pikkuinen oli koulussa ja eräänä päivänä kouluun tuli uusi oppilas. Sekin oli pieni. Sen nimi oli Pikkuruinen. Kun he näkivät toisensa, heistä tuli silmänräpäyksellä ystävät.

Mummolan takkatuli

Takkatuli valaisee pienen pientä mökkiä. Ei kuitenkaan jokaista varjoa tai hämähäkin seittiä. Mutta pienen liekin valossa voi havaita uusia asioita, kuten herkän huurteen ikkunalaudalla tai joulukoristeet nurkan takana.

Takkatulen loisteessa istuu vanha mummo onnellisena, lukulasit otsalla vain silmäillen kirjansa aukeamia, samalla ajatellen muita asioita, katse harhaillen valokuvissa. Mummon harmiksi maaseudulla käy turhan harvoin vieraita. Vaikka yksin onkin rauhallista, on aina hyvin lohdullista nähdä temmeltäviä lapsenlapsia. Hänen ympärillään on onneksi muistoja, lohduttaen ikävöivää mummoa, helpottaen sydämen kipuja.

Aivan kuin tilauksesta, kuuluu siro nauru porstuasta, kun viima puhalttaa oven raosta tuoden mukanaan läjäpäin rakkautta. Pian on poissa leppoisa tunnelma, pirtin valtaa hillitön kuhina. Niin pieni mummo hymyillen, lapsenlapsiaan katsellen, sulkee suuren opuksen ja hieman naurahtaen kaappaa lämpimään halaukseen koko vallattoman seurueen.

On tarjolla monenlaista sorttia, pullaa ja runebergin torttua, valtavasti vanhoja kirjoja täynnä toinen toistaan hurmaavampia satuja. On iloa, on onnea, on suunnattomasti rakkautta. On niin paljon kaikkea, että mummon sydän meinaa haljeta, pelkästä ihanasta ajatuksesta.

Koska ajattomassa mummolassa ei seurata kellon viisareita vaan eletään omalla vauhdilla, on kotiin lähtö aina niin haikeata, vaikka mukaan saakin uuden parin villasukkia. Lapsenlapsestakin tuntuu kaihoisalta jättää mummo yksin valtakuntaansa, mutta onneksi mummolan tunnelma houkuttelee pieniä lintuja, joista saa mukavia seuralaisia.

Takkatulen lämmössä sulkee mummo viimein silmänsä, pienen liekin leikkiessä polttopuiden kehässä. Mummolassa, takkatulen kajossa, voi nukkua yönsä rauhassa.

Oona Kälkjä, s. 2003
Sivekkäät

Kaipaan

Kaipaan sitä päivää
sinä kirkkaana ja kuumana päivänä,
kesäloman ensimmäisenä päivänä
Kiharat hiukset hulmuten,
siniset silmät säihkyen.

kaipaan mummulan rantakivellä istuvaa tyttöä,
Niitä hiuksia,
niitä silmiä,
jotka vuosiin eivät säihkyneet enää.

Kaipaan sitä polkua,
on betoni kuuma ja kostea,
myös *aamuruoho kostea jalan alla.*

Kaipaan sitä päivää,
kesäloman ensimmäistä päivää,
kun mansikat ovat vielä raakoja,
ja *maailma on helppo ja sopivan kokoinen.*

Pieni lintu oksalla
syvällä metsässä.
Sateen jälkeisellä saalistusretkellä.
Vain istuu ja tarkkailee.
Pian, se syöksyy suoraan maata kohti
hakemaan pikkuötököitä piiloistaan.
Aamupalan aika.

Mietiskelyniitty

Rauhanpolulla
hiljaisuuden pupu istuu niityllä.
Minä makaan kukkien keskellä
ja katson erimuotoisia pilviä.
Ympärilläni sade ropisee.
Rauhanpolulla tuoksuu hiljaisuus.

Turha käyttää sateenvarjoa

Avasin oven ja huomasin jonkin muuttuneen.

Se oli sinussa.

Ei sinun vaatteesi tai hymysi, vaan katseesi.

Katsoit minua, kuin pilvi taivasta.

Kuljit mukana vaikken olisi kadonnut minnekään.

Välillä suutuit tai itkit.

Kyynelistä me vain kasvoimme, kuin kevään kukat.

Tuulessa me huusimme ilosta.

Ja kun aurinko paistoi, me lauloimme ja halasimme.

Kesän hetki

Minä nauran auringolle,
taivas on pilveä vailla.
Perhoset lentelevät huolettomina metsätien reunalla.
Kävelen tiellä paljain jaloin,
kengät hukassa.
Mieli on yhtä korkealla kuin aurinko,
ja makeat metsämansikat suussa.
Puut piilottavat uteliaan ketun varjoihinsa.
Tämä on kesän parasta aikaa;
hetkeksi kaikki muu unohtuu,
ja huolet vaipuvat sammaleen alle.

Minä tunnen
tunnen tuulen sivelevän kasvojani.
Ja lehdet naamallani.
Olen lempipuuni alla
omalla kotipihalla.
Kuulen humisevan tuulen ja
lehtien heilunnan.
Ruoho on takertunut minun
varpasiini kiinni.
Eikä se enää päästä irti
minusta.

On se aika kesästä, kun et ole varma,
onko aurinko nousemassa vai laskemassa mennessäsi yöllä ulos.
Vesi on lämpimämpi kuin ilma, se höyryää.
Ilma on kirpeä ja tuoksuu kasteelta.
Minulla on kylmä, mutta se ei haittaa, koska nämä kauniit ja
epätodellisen hiljaiset hetket ovat kaikista onnellisimpia.

KIRJOITTAJAT

2–5-vuotiaiden sanataidekerho Tarinavintti

Opettaja: Liisa Ryhänen ja Reeta Sotaniemi

Santtu Ainesmaa
Aaro Hallikainen
Lotta Pulkkinen
Aada Töyräs
Tessa Uotila

4–5-vuotiaiden sanataidekerho

Opettaja: Anna Anttonen

Iiris Eronen
Lenni Hyvönen
Lenni Hyvönen
Otso Inkala
Linda Kurtti
Nuutti Muoniovaara
Noel Nevala
Akseli Raatikainen
Elias Raatikainen
Eero Saarilampi
Maija Taskila

5–6-vuotiaiden sanataidekerho

Opettajat: Anna Kivari ja Inka Kuivamäki

Elina Aalto
Jalmari Asell
Sampsa Greus
Luukas Herranen
Olavi Kananen
Joonas Kauppi
Aino Kubin
Ville Lahdenperä
Eevi Mänty
Tuovi Pulkkinen
Anna Seilonen
Senja Suorsa
Erik Tenhunen

6–7-vuotiaiden sanataidekerho

Opettajat: Anna Kivari ja Inka Kuivamäki

Disa Emilia Ala-Poikela
Helka Angerman
Saimi Heinonen
Mio Hellsten
Hilla Huhta
Heljä Hukkanen
Anni Järnfors
Emilja Kiilakoski
Kerttu Kurikka
Sami Kvist
Alina Penttinen
Hilla Ranta
Roope Rimali
Paul Virsu

8-vuotiaiden sanataidekerho

Opettajat: Anna Anttonen ja Kati Inkala

Senni Asell
Alisa Herranen
Hilma Kaisto
Jenna Kesälahti
Lauri-Kalle Kyllönen
Maisa Mänty
Silla Palokangas
Lilja Pylkkänen
Tiilia Rask
Ilan Risto
Jooa Salin
Uuti Salin
Miili Satomaa
Ella Tikkala

11–12-vuotiaiden sanataidekerho

Opettajat: Mari Hakala ja Ainokaisa Veteläinen

Vivika Angeria
Aada Bovellan
Nietos Harju
Ronja Heikkinen
Veera Heikkinen
Tarmo Lahdenperä
Lotta Lehtiö
Roosa Manninen
Veera Nissilä
Henni Ojala
Kaisla Vilpa
Saaga Vuotikka

9–10-vuotiaiden sanataidekerho

Opettaja: Mari Hakala ja Ainokaisa Veteläinen

Asmo Angerman
Maija Anttonen
Hilla Harju
Maija Heinonen
Touko Hukkanen
Hilla Kauppi
Eppu Salin
Toivo Vahtola

Siivekkäät, 12–15-vuotiaiden sanataideryhmä

Opettajat: Anna Anttonen ja Kati Inkala

Olivia Ala-Poikela
Elsa Hyysalo
Milla Kahelin
Emmi Kauppinen
Karoliina Kettunen
Aada Kiiveri
Saga Klemetti
Kaisa Koppel
Oona Kälkäjä
Siiri Linna
Jenny Maijala
Iiris Mäki
Edith Njoroge
Oona Ojala
Luna Peteri

Kameleonti, sanataideryhmä yli 15-vuotiaille

Opettaja: Timo Harju

Miikka Kopponen
Riina Martikainen
Nelli Oikarinen
Aino Pöykkö
Siina Sipilä
Martta Tynjälä
Salla Vuohoniemi

